

01 เปิดเล่ม The First Word

ตั้งแต่สมัยพุทธกาลจนมากรุงสุโขทัยเรื่อยมาถึงกรุงรัตนโกสินทร์ วัดเคยมีบทบาทเป็นศูนย์กลางของการศึกษาและศูนย์รวมสรรพวิชาความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม วัดนอกจากจะเป็นสถานที่ให้การศึกษามรรคทายาลสอนพระภิกษุสงฆ์สามเณรในพระพุทธศาสนาแล้วยังเป็นที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาและศิลปการทั้งปวงแก่เหล่าฆราวาสด้วย ในอดีตการศึกษาของสงฆ์ไทยมีลักษณะบูรณาการความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ปรียัติและปฏิบัติ การศึกษาของสงฆ์ไทยจึงแนบแน่นกับชุมชนและสังคม พระภิกษุสงฆ์มีความเจริญในธรรมความเข้าใจในโลก เป็นที่เคารพศรัทธาและพึ่งพิงของชาวบ้านและชุมชน พระพุทธศาสนาจึงสถิตเป็นหลักของแผ่นดินสืบมาจนต้นกรุงรัตนโกสินทร์มีการแยกการศึกษาของสงฆ์ด้านปรียัติและปฏิบัติออกจากกัน ต่อมามีการปฏิรูปการศึกษาครั้งแรกในประเทศไทยเกิดระบบโรงเรียนแยกการศึกษาของฆราวาสออกจากการศึกษาของสงฆ์ แบ่งแยกความรู้ทางโลกและทางธรรม ความเจริญในธรรมของภิกษุสงฆ์บางส่วนเริ่มเสื่อมลงเมื่อขาดความสนใจการปฏิบัติ ความรู้ความเข้าใจของภิกษุสงฆ์บางส่วนไม่ทันโลก วัดถูกแยกตัวออกจากสังคมและชุมชน กลายเป็นเพียงสถานที่ประกอบพิธีกรรม ความเปลี่ยนแปลงของโลก ความเปลี่ยนแปลงในการศึกษาของสงฆ์ ตลอดจนวัตรปฏิบัติของพระภิกษุสงฆ์บางส่วนมีผลให้คนในสังคมเสื่อมศรัทธา มองไม่เห็นคุณค่า รู้สึกว่าพระพุทธศาสนาไม่ใช่คำตอบในการแก้ไขปัญหา และไม่ยึดถือพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิต

ความเสื่อมโทรมของวงการสงฆ์ในพระพุทธศาสนาและสังคมไทยนี้ทำให้พุทธศาสนิกชนอดรู้สึกทว่าง่ายไม่ได้ว่า พระพุทธศาสนาจะสามารถดำรงอยู่ท่ามกลางกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยมได้อย่างไร อนาคตของสังคมไทยจะเป็นอย่างไร เป็นที่น่าเสียดายในขณะที่สังคมไทยเริ่มตระหนักว่าการศึกษาคือหนทางในการแก้ไขปัญหาสังคมไทยอย่างยั่งยืน มีการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา แต่การปฏิรูปการศึกษาที่เป็นอยู่จะสามารถสำเร็จลุล่วงได้หรือไม่ เมื่อมิติทางด้านจิตวิญญาณของมนุษย์ถูกละเลยมองข้าม ทั้ง พ.ร.บ. การปฏิรูปการศึกษา และ พ.ร.บ. สงฆ์ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาศาสนาของสงฆ์เลย

From the lifetime of the Buddha to Sukhothai Period until Rattanakosin Period, a temple has been a center of education and all branches of knowledge both worldly and Dhamma. Temples are places for educating not only monks and novices in Buddhism but also laymen. In the past, education of Thai monks was an integration of both worldly and Dhamma knowledge, the Tripitaka and practice. It was, therefore, closely related with community and society. Monks were prosperous in both Dhamma and worldly understanding. They were respectful. People and communities relied on them. Buddhism was thus a mainstay of the country. In early Rattanakosin Period, education of monks was separated into the Tripitaka and practice, subsequently followed by Thailand's first education reform, resulting in the separation of layman and monk education with the emergence of school system. Worldly knowledge has been segregated from Dhamma one. Dhamma prosperity of some monks has degenerated when they lack interest in practice. Some cannot keep up with the world. Temples have been separated from society and community and become ritual service locations. Changes of the world, in monk education, and practices of some monks have made people lose their faith. They cannot see the value and feel that Buddhism is not the answer to the solution. They do not cling to Buddhism in their living.

Degeneration of Sangha realm in Buddhism and Thai society has concerned Buddhists how Buddhism can survive among the stream of materialism and consumerism, what the future of Thai society. Unfortunately, as Thai society has realized that education is a way in solving Thai society problems in a sustainable manner, with education reform, however, can the existing education reform achieve when human spiritual dimension has been overlooked? This is because the Education Act and the Sangha Act have not focused on Sangha education at all.